

•ΚΕΙΜΕΝΟ 1•

Ισότητα των φύλων: η αδράνεια και το κόστος της σιωπής

Το άρθρο συντάχθηκε από τις αρθρογράφους Βίλμα Καζά, Ηλέκτρα Τσακαλίδου και δημοσιεύτηκε στην εφημ. Καθημερινή (25/11/2017)

Πριν από δύο χρόνια, όταν ο τότε νεοεκλεγείς πρωθυπουργός του Καναδά Τζάστιν Τριντό ρωτήθηκε κατά την ανακοίνωση του υπουργικού του συμβουλίου γιατί η ομάδα του απαρτίζεται από ίσο αριθμό ανδρών και γυναικών, απάντησε: **«Γιατί έχουμε 2015!»**.

Στην Ελλάδα του 2017, μια τέτοια δήλωση φαντάζει μακρινό όνειρο. Ακόμα και όταν όλος ο υπόλοιπος πλανήτης ασχολείται με τις συνέπειες των κατά συρροή σκανδάλων παρενόχλησης, η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) θέτει ως στόχο για το 2018 τη μείωση της διαφοράς αμοιβών μεταξύ των φύλων και την ανάγκη ανάδειξης των γυναικών σε θέσεις ευθύνης στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, στη χώρα μας επιλέγουμε τον στρουθοκαμηλισμό. Κι αυτό, τη στιγμή που η Ελλάδα βρίσκεται στην 78η θέση παγκοσμίως στην ισότητα των φύλων, πίσω από την Κένυα, το Βιετνάμ και τη Ρωσία. Παρόλο που σχεδόν 50% των αποφοίτων πανεπιστημίου είναι γυναίκες, πολύ λίγες από αυτές καταφέρνουν να σπάσουν το λεγόμενο «γυάλινο ταβάνι» και να ανελιχθούν σε ηγετικές θέσεις στην οικονομία ή την πολιτική. Μόνο ένα στα τέσσερα ανώτερα διευθυντικά στελέχη στην Ελλάδα είναι γυναίκα και μόνο το 9% των διοικητικών συμβουλίων. Πόσες φορές έχουμε παρευρεθεί σε πάνελ χωρίς καμία γυναίκα ομιλήτρια;

Ελάχιστοι **ωστόσο** αναρωτιούνται για τις επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει η ανισότητα των φύλων στην Ελλάδα. Η ανάγκη για ισότητα δεν είναι μόνο θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε μια χώρα **όπως** η Ελλάδα, που πασχίζει να επιστρέψει στην ανάπτυξη, η αντιμετώπιση της ανισότητας μεταξύ των φύλων είναι μια ευκαιρία που δεν έχουμε την πολυτέλεια να αφήσουμε ανεκμετάλλευτη.

Πλείστες έρευνες έχουν αναλύσει τη σχέση μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και ισότητας. Σε παγκόσμιο επίπεδο, σύμφωνα με έρευνα του McKinsey Global Institute το 2015, η ισότητα στην αγορά εργασίας θα μπορούσε να προσθέσει 26% στο παγκόσμιο ετήσιο ΑΕΠ μέχρι το 2025. Γι' αυτό, χώρες με υψηλή παραγωγικότητα και σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης, όπως η Σουηδία, έχουν θέσει τη φεμινιστική ατζέντα στο επίκεντρο όλων των τομέων της κυβερνητικής πολιτικής.

Το άρθρο 116 του Συντάγματος προβλέπει ότι είναι το κράτος που «μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών». Μήπως ήρθε **λοιπόν** η ώρα να βγάλουμε το κεφάλι μας από την άμμο και να δούμε την ανισότητα ως θέμα που θα πρέπει να απασχολήσει όλη την κοινωνία;

Αναγκαία προϋπόθεση για έναν ουσιαστικό διάλογο αποτελεί η συλλογή δεδομένων, που θα οδηγήσει στις απαραίτητες, μακροπρόθεσμα αποδοτικές, μεταρρυθμίσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η διαφορά αμοιβών μεταξύ των φύλων, για την οποία δεν υπάρχουν στοιχεία στη χώρα μας, σε αντίθεση με την πλειονότητα των χωρών της Ε.Ε. Πέρα από αριθμούς, όμως, είναι εξίσου σημαντικό να αντιμετωπίσουμε τις υποσυνείδητες προκαταλήψεις. Από μικροί μαθαίνουμε ότι γυναίκες και άνδρες είναι φτιαγμένοι για διαφορετικούς ρόλους μέσα στην οικογένεια, την κοινωνία, την οικονομία - στερεότυπα που μας ακολουθούν και ενισχύονται όσο

μεγαλώνουμε. **Γι' αυτό** και η ισότητα στην Ελλάδα του 2017 χρειάζεται περισσότερους θερμούς υποστηρικτές, τόσο γυναίκες όσο και άνδρες, ιδιαίτερα όταν η χώρα μας προσπαθεί να βγει από μια μακροχρόνια περίοδο κρίσης. Είναι μια πρόσκληση για δράση. Χρειάζεται τη συμμετοχή των μπαμπάδων, των αδερφών, των συναδέλφων και των συντρόφων μας.

Όσο για την πολιτική, ανυπομονούμε να δούμε πότε οι βουλευτές μας θα σταματήσουν να κάνουν σεξιστικά σχόλια όταν οι γυναίκες συναδέλφοί τους μιλούν από το βήμα της Βουλής και πότε τα κόμματα θα αυξήσουν τον αριθμό των γυναικών στα ψηφοδέλτιά τους. Θα έρθει άραγε σύντομα η μέρα που το υπουργικό συμβούλιο θα απαρτίζεται από ίσο αριθμό ανδρών και γυναικών;

Ο Ρίτσαρντ Θέιλερ, ο φετινός νομπελίστας Οικονομικών, τονίζει τη δύναμη της αδράνειας. Ήρθε η ώρα να ξεφύγουμε από την αδράνεια και να ξεκινήσει ένας ειλικρινής διάλογος για την ισότητα των φύλων στην Ελλάδα. Γιατί έχουμε 2017!

ΚΕΙΜΕΝΟ III Χαρά και εργασία

Αυτούς που κάνουν ό,τι κάνω εγώ τώρα τους λένε ωτακουστές. Κι είναι μομφή αυτό. Δικαίως. Από πού και ως πού θέλεις ν' ακούσεις πράγματα που ο άλλος δε θέλει να τα ακούσεις. Δεν το θέλησα. Ο καλός καιρός έφταιξε. Που μ' έσπρωξε ν' ακουμπήσω στο παράθυρο και ν' ακούσω αυτά που μια γυναίκα έλεγε σε κάποιον, έχοντας αφήσει κι αυτή το δικό της παράθυρο ανοιχτό, ίσως κι από δική της ανάγκη για λίγο καλό καιρό.

Θα φύγω. Το πήρα απόφαση. Τι υπομονή να κάμω; Για ποιο λόγο; Τάχα και γιατί θ' αλλάξεις εσύ τώρα μετά από τόσα χρόνια, γιατί θ' αλλάξω κι εγώ; Πες μου, για ποιο λόγο. Σ' το είπα από την αρχή: Ζύγισέ το. Μη με βγάζεις από το δρόμο μου για να κάνεις πειράματα. Το ζύγισα, μου είχες πει. Ας ρωτήσουμε αν θες και έναν τρίτο. Μπορεί να ζηήσει μια γυναίκα μ' έναν άντρα που διαρκώς ρωτάει «γιατί;». Σου λέω: Γιάννη έχω ένα θάρος ασήκωτο, πνίγομαι. Και συ ρωτάς: Γιατί; Σου λέω: Γιάννη, δεν είναι ζωή αυτή, δεν είναι τρόπος αυτός που ζούμε, κάτι πρέπει ν' αλλάξει. Και συ μου λες: Μα γιατί. Σου λέω: Γιάννη, πρόσεξε, όπως δε με ρώτησαν τα αισθήματά μου όταν άρχισαν, δε θα με ρωτήσουν και όταν τελειώσουν, όταν σβήσουν. Καταλαβαίνω ότι κάτι τελιώνει. Και συ με ρωτάς: Γιατί; Σε παρακάλεσα χιλιάδες φορές, σε ικέτεψα, χτες ακόμα: Γιάννη, αν δε μπορείς να πεις τίποτ' άλλο, τουλάχιστον μη λες αυτό το ανυπόφορο γιατί. Με χτυπάει στα νεύρα. Με φέρνει σε απόγνωση. Προτιμώ να με βρῖσεις, να μη μου δώσεις απάντηση, ν' ανοίξεις την πόρτα και να φύγεις, αλλά όχι αυτό. Και τότε εσύ μου είπες: Μα γιατί;

Δε ξέρω γιατί, αλλά είμαι με το μέρος της. Καλά του τα λες, μονολογώ, καλά του τα λες, και είδες τον εκεί. Τσιμουδιά δε βγάζει.

Δεν αντέχω, συνεχίζει εκείνη, όλη μέρα κλεισμένη εδώ μέσα, δεν αντέχω. Εσύ νομίζεις ότι μπορεί να χορτάσει μια ζωή με το χρέος. Αμ' δεν μπορεί. Έχει και χαρές ετούτη η ζωή. Θα φύγω. Τελείωσε. Χώνεψέ το. Εσύ είσαι μεταμορφωμένος ο θάνατος. Κι εγώ θέλω να ζήσω. Τ' άκουσες;

Βγάζω το κεφάλι μου έξω από το παράθυρο και βλέπω μέσα στο ξένο δωμάτιο. Μόνη της μιλάει. Σιδερώνει και μιλάει.

Κική Δημουλά, έκτός σχεδίου, εκδ. Ίκαρος.

✍ ΘΕΜΑΤΑ ✍

■Θέμα 1

1^ο υποερώτημα:

Να αποδώσετε περιληπτικά σε κείμενο 60-70 λέξεων τις προτάσεις υλοποίησης της ισοτιμίας των δύο φύλων των αρθρογράφων.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα:

α)Στόχοι του προλόγου σε ένα κείμενο είναι να μάς εισάγει στο θέμα και να κεντρίσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Τεκμηρίωσε με συντομία, αν ο πρόλογος στο Κείμενο 1 υπηρετεί αυτούς τους στόχους. **(5 μονάδες)**

β)Να αναγνωρίσετε το είδος της αναφορικής πρότασης(ονοματική/επιρρηματική, προσδιοριστική/ προσθετική): «Ελάχιστοι ωστόσο αναρωτιούνται για τις επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει η ανισότητα των φύλων στην Ελλάδα». **(5 μονάδες)**

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα:

Να παρουσιάσετε τεκμηριωμένα τρεις διαφορετικές γλωσσικές επιλογές που ενισχύουν την πειστικότητα των θέσεων των αρθρογράφων.

Μονάδες 15

■Θέμα 2

Με αφορμή την έκρηξη των περιστατικών έμφυλης βίας που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορωνοϊού αλλά και στη μετά covid εποχή, σας ανατίθεται από τη σχολική κοινότητα η εκφώνηση ομιλίας(350-400 λέξεις) στη Βουλή των Εφήβων, στην οποία θα αναφερθείτε:

α) στα προβλήματα που αντιμετωπίζει τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο βίο της η σύγχρονη γυναίκα,

β) καθώς και στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να υλοποιηθεί η πραγματική ισοτιμία των δύο φύλων.

- Να αξιοποιήσετε δημιουργικά στοιχεία από το κείμενο 1.

Μονάδες 30

■ΘΕΜΑ 3

α) να εντοπίσετε δυο διαφορετικά σχήματα λόγου και να παρουσιάσετε τη λειτουργία τους. **(10 μονάδες)**

β) Να παρουσιάσετε τεκμηριωμένα το είδος του αφηγητή, την οπτική γωνία και την εστίαση στο απόσπασμα: « Αυτούς που κάνουν ό,τι κάνω εγώ τώρα τους λένε ωτακουστές. Κι είναι μομφή αυτό. Δικαίως. Από πού και ως πού θέλεις ν' ακούσεις πράγματα που ο άλλος δε θέλει να τα ακούσεις.

Δεν το θέλησα. Ο καλός καιρός έφταιξε. Που μ' έσπρωξε ν' ακουμπήσω στο παράθυρο και ν' ακούσω αυτά που μια γυναίκα έλεγε σε κάποιον, έχοντας αφήσει κι αυτή το δικό της παράθυρο ανοιχτό, ίσως κι από δική της ανάγκη για λίγο καλό καιρό.» (10 μονάδες)

Μονάδες 20

■ΘΕΜΑ 4

Ποιο θεωρείτε ότι είναι το θέμα που προκύπτει από το περιεχόμενο των λόγων της γυναίκας που παρακολουθεί η αφηγήτρια στο Κείμενο III; Να το παρουσιάσετε αξιοποιώντας τρεις κειμενικούς δείκτες . Ποια είναι η δική σας τοποθέτηση στο ζήτημα αυτό; (150- 200 λέξεις).

Μονάδες 15

Σας ευχόμαστε επιτυχία!